

Եւ միանալով Բալախոուն՝ ոռոգում են Մեծ եւ Փոքր Կարգի, Նիֆ, եւ Վագանդա գեղերը: Առաջ գնալով դաշտում անցնում է ոռոգելով Պինտոնրգուզ, Կաստասի, Մալիէ գեղերը: Սաղանլու լեռներից իջնում է Խան-Ջուր անուակը հիւսիսից հարաւ, ձախից խառնուում է Բալախոուն, իր ընթացքում ոռոգելով Տարգետի, Աշուր եւ Ջուրմալանց գեղերը:

Սարփ-Կլայա լը-ից դէպի հարաւ են իջնում եւ Բալախոուի վտակին են միանում Զինջուլ (Զինջ ջուր կամ ձենջուր) առ-ը իր բազմաթիւ առուններով, որոնք ոռոգում են Վարդանց¹, Զենզուլ, Յրդաճուր, Կիւտ-

¹ «Գիւլի Անահիտ»-Անահիտի վարդանոցը այնքան հին է, այնպէս ժողովրդականացած չրջապատի բոլոր գիւղերի համար, այնպիսի ուխտատեղի — զուարճութեան վայր է, որ հազարաւոր տարիներ անցնելուց յետոյ, դարձեալ պահպանել է իր դիրքը: Աձէն տարի, ոչ միայն Հայերը, այլ թուրքացածները, ժառանգ Ալիուլահի աղանդաւորները վարդավառին մեծամեծ խմբերով գնում են այնտեղ ուխտի, դարուզուռնայով ծաղիկ-պար են բռնում — հարս, աղջիկ, երիտասարդ, պատանի եւ իրենց երգերով թնդացնում են լեռներն ու ձորերը: Ճորոխի Աւազանի ամէն մի կողմը վարդանոցները — այս խոր-խոր ձորերը իրենց վարդաստաններով նուիրուած են անջինջ ջրերի Մեծամօրը-Անահիտին: Ինչպէս Լոռի առուակի, նոյնպէս Զինջուլ առուի վարդանոցները գտնուում են այդ առունների ակունքում, ամենազօրեղ աղբերակների ձորերում, որով ստիպւում են ենթադրելու, թէ նրանք անպայման Անահիտի ուխտատեղիներն են, Մոխրապալտութեան, Քրիստոնէութեան, Մահմետականութեան եւ այլ բազմաթիւ աղանդների գոյութեան չրջանում, բնաւորների, պրոպականախատների, դահիճների սրերը շն կարո-